

Balkas je naš domaći sin i mi koji poznajemo njegovu veliku dušu za potlačenu raju, i ako ne pripada našoj republikanskoj stranci, donijeli bi u listu, sve ono što bi on napisao proti tlačenju raje. Ali on je vezan partijskom disciplinom i toj se on pokorava. Mi se čudimo i državnom odvjetniku i dru. Subotiću. Šta ih je briga, tko je onaj pametni članak napisao, kad je u njemu napisana istina u pitanju našlja državnih odvjetnika. Nama nije poznato još, radi kojeg se stavka u onome članku imade prgoniti pisca. U istom je govor o caru i kralju Franju Josipu; u istom je govor o Herriotu; u današnjem mudrom uređenju Sovjetske Unije; o Radiću itd. i ja moram jasno priznati da sam veći kretin nego li to misli državni odvjetnik, ali na žalost meni nije jasno za što g. Burić traži moju glavu ili robiju za tuđe stvari; i zašto dr. Subotić napada uzor čovjeka g. Balkasa za stvari — u koje ga on ne ulazi.

Šib. 25. lipnja *Miho Jerinić.*

Radikalnim perjanicama za uho.

Donašamo ovaj proglas, izdan od nekih srpskih srnaovaca u čisto hrvatskom Bjelovaru. Ušteđemo je od komentara i kritike a g. Drž. Odvjetniku i policiji prepuštamo da oni sude, da li se donjim proglasom raspiriva »plemenska« strast i mržnja u hrvatskom Bjelovaru.

»Srbi! Briču! Srpska pobjeda je naša! Ministarstvo srpskih unutrašnjih dela u srpskom Beogradu, svojim srpskim naredjenjem dozvolilo je srpsko posvećenje našeg srpskog Barjaka!

Srpsko Nacionalna Omladina Kraljević Gjordje u srpskom Belovaru poziva svakog brata Srbina, i svaku sestru Srpkinja, da okičeni Srpskom trobojkom pod Srpskim barjakom dođe na veliki Srpski zbor u Srpskom Belovaru, u povodu Srpske proslave Srpskog posvećenja svoga Srpskog barjaka, koje će se obaviti uz Srpsko sudjelovanje Vojne muzike u Srpsku nedjelju (na mladi srpski Uskrs) dana 4. Srpskog maja 1924. u 10 i pol Srpskih časova prije podne. Glavno Srpsko Sabralistiše: kod Srpske-pravne crkve i Sokolskog doma.

Na ovaj Srpski Zbor dolaze naša

vadjaču, koji ide za ličnim profitom, a sve ostalo ga se ne tiče.

Dakle izgleda da u oha slučaju glavni proizvođač zemlje nema vrijednosti i nema rezona, ni barem sam proizvodjač, ne može da svoj proizvod unovči i da postigne onaj lični profit za kojim toži. U ovom slučaju ne radi se o profitu kapitaliste, nego da proizvođači unovče svoj rad, uloženi u neproduktivni proizvod, koji mu prestavlja jednako vrela i jedinu mogućnost opstanka. Devedeset na sto, vrijednost neproduktivnog vina u težačkim konobama prestavlja nedovoljni minimum ekzistencije dotičnih producenta.

Dakle to nije vinska kriza, nego kriza vinogradarstva, krizu unutrašnje narodne proizvodnje.

Što sadu? Ako je to jedan proizvod koji igra svoju ulogu u narodnoj ekonomiji i na svjetskom tržištu, onda je nesumnjivo dužnost kolektivnosti da putem državne vlasti omogućiti, pomogne i upliviše povoljan ishod te krize. Ali kada taj proizvod ne odgovara potrebama svjetskog tržišta i ne može da se odredi na tržištu

Pravi Schicht-sapun s markom „Jelen“ najmiliji je sapun svake štedljive domaćice. Pazi na ime pravi Schicht i marku „Jelen“!

Srpska braća iz Srpskog Beograda u većem srpskom broju od Srpskog Glavnog Odbora i drugih srpskih organizacija.

Pozivaju se sve Srpske mesne organizacije i iz srpskih sela, da sa Srpskom Omladinom dođu u narodnom srpskom odelu, a Srpski konjanici u većem Srpskom broju, okičeni da uveličaju ovu našu Srpsku svečanost kod Srpskog posvećenja »Srpske zastave«, kojoj su se odužovali kao Srpski kumovi mnogouvažena naša Srpska braća veliki Srpski trgovac gosp. Kosta Bakić i Emil Rabalić. Živeli!

Tko je Srbin i Srpski oseća — dođi u Srpsko bratsko kolo, da pomladimo i posvetimo svoju Srpsku dušu, da se napijemo su izvora instinske Srpske Nacije čiste Srpske ljubavi pod srpskim barjakom Svetitelja Save, — za Kralja i Otadžbinu!!

Srbi! Belovarčani!! Pokažite ovom Srpskom prilikom, da smo složni! — okilite svoje Srpske domove Srpskim Barjakom!

Sve Srpske organizacije biti će pod Srpskim Barjakom Srpski fotografirane!

Kupujte naše srpske razglednice i Otačbinu!!

Svi Srbi na Srpski Zbor!

Da nitko ne izostane!

Nema više pokrajinske sile, koja smije srpske svetinje da gazi!

Srpska Nacionalna Omladina Kraljević Gjordje u Srpskom Belovaru 22. 4. 1924.

Poništena zapljena.

Donju pjesmu je revni šibenski drž. odvjetnik zaplenio, Sud u Šibeniku nije zapljenu potvrdio, na što jo drž. Odv. uložio ništovnu žalbu na Prizivni sud u Splitu. I ovaj sud mu je zapljenu poništio i time, mu u ovo kratko vrijeme, već treći put dao krivo, poništioš njegove zapljene.

Ovo bi trebala da bude dobra

pred boljim i jeftinijim produktima, onda je situacija veoma teška.

Dakle Dalmacija bi bila dvostruko pasivniji kraj.

Ovdje vlada, i uz najbolju volju, malo može da pomogne.

Dakle: dalmatinska vinogradarska privreda potpuno je nesprejna i neolaska svom zadatku. Kako danas stvari stoje, nema ni sposobnosti ni mogućnosti da iz ove krize izadje. To se nesumnjivo mora da upiše u tešku pasivu narodne inteligencije i buržoazije.

Mi nemamo ni tržišta, ni tipna dalmatinskih vina s kojima bi pokušali osvojiti tržišta.

Ta narodna buržoazija i inteligencija, kramčnom krizom vinogradarstva, u stavu prosjaka, prije je gledala na Beč, a sada gleda na Beograd. Ali ona, što je uradila? Ništa! Dulbro. A što je spremna sada da uradi? Zar da odredi još par tuceta govora, da izglasa još koju rezoluciju, da za sve kori vladu? Piove, governo bulro!

Jeli ona spremna da metne ruku u džep, da se latu ozbiljnog racionalnog rada? (Svršit da se)

poduka rečenom gospodinu, jer osim što takovim postupkom štetuje naš list, današa štetu i Državi, koja je dužna naknadit štetu, za poništene zapljene.

D 46/24/1

Pr 13/24

U ime Njegova Veličanstva Kralja!

Kr. Viši zemaljski sud u Splitu, kao sudski dvor II. molbe, riješavajući vrlo pritužbe kr. drž. odvjetništva u Šibeniku, protiv presude kr. okr. suda u Šibeniku od 21 juna 1924 Pr 13/24/2, kojom je bila poništena zapljena i zabrana glade ulomaka pjesme »Pozdrav braći Šumadincima« od riječi »Vi ste došli iz glavnog grada« do riječi »bezakonja mita«, stihova »Gdje uzdasi potlačene raje«, »Iz okova izvadimo nu ruke«, nadalje od riječi »Da se se s nama borite« do riječi »Svakoj pljački, te stih »Pomozite rodu na Raspeču«, »Štampane na drugoj stranici u br. 76 časopisa »Dalmatinskog Hrvata« dana 21. lipnja 1924. u Šibeniku tiskanu »Pučke Tiskare« pod odgovornim uredništvom Nikole Medića, — suslušavši državno Nadodvjetništvo, u nejavnoj sjednici

Presudio je:

Ne udovoljuje se pritužbi.

Razlozi:

Nije se udovoljilo pritužbi radi osnovanih razloga prvonošenog suda. —

Split, 23. juna 1924.

Dr. Melchsner

Pozdrav braći Šumadincima.

Da ste zdravo, braćo Šumadinci, Da ste zdravo, mi vas dieca, sinci Dalmacije i jadranskog mora, Pozdravljamo sred ovoga zbora. Želimo vam, kud vam noge kreću Zdravlje, uspjeh i junačku sreću.

Vi ste došli iz glavnog grada, U kom sila prot većini vlada; Vi ste došli na jadransko more, Gdje uz narod valovi se bore, I proti sili i prot svakom vragu Koj na čelu nosi crnu ljugu Korupcije, bezakonja, mita. K nam ste došli, odubrana kita, Da vidite ove naše kraje, Gdje uzdasi potlačene raje Vama, braćo, otvorit će oči, Da sporazum mora jednom doći Izmedj braće Srba i Hrvata, Da nestane ovog biesnog rata Koji glodje, uništjuje oba; Da izbjezne ona crna zloba, Koju demon u tepsiji vari, Obojici da nam duše kvari.

Braćo Srbi, vječna mudrost

[gleda

S neba doli djela svakog čedu;

Vječna mudrost svudje sve nas

[prati

I ona će nakon smrti dati

Svakom platu, koji njemu patri.

Braćo Srbi, sad u ovaj vatri

Zajednički kad topimo zlato,

Sdružimo se svi u jedno jato;

Pa na stranu zabacimo stranu,

Navucimo na noge opanke,

Mudrom rieči hrlimo težaku, Nosimo mu panagiju svaku, Zajednički liečimo mu muke, Iz okova izvadimo mu ruke. A kad pomoć pružimo težaku U fabriku zavirmo svaku, Gdje naš radnik troši snagu svoju, Gdje on gine — a za platu — koju? Njemu, braćo, da se odužimo, Platu bolju namah sad pružimo.

Kad radnika izbavimo glada, Ginovniku, koji svetom strada, Povicimo plate i beriva; Spasimo ga, dok mu glava živa, Od napasti, prevare i mita.

Ljubav, koja u srcu mi skriva, Na ustnice progovara ove, I vas, braćo, Šumadince zove, Da se s nama borite junučki Proti sili, proti svakoj pljački I da s nama, ko ljudi od uma Svud tražite bratskog sporazuma.

Sporazum će narod nama spustit, I Sporazum će i vatra ugasi, Koju demon sad pod nama loži, Da nam dlake oprži na koži; Sporazum će bez rata i buta Složit, braćo, Srba i Hrvata.

Sporazumu svih poštenih ljudi, Sporazumu svih poštenih glava, Ova pjesma, koja duše budi, Koju moja duša vama dava Sad na poklon, i želi vam sreću... Pomozite rodu na Raspeču! Svakom sinu dajte svoje pravo, Šumadinci, svi mi bili zdravo! Šibenik, 20.6. 1924.

Starac Mijo.

PRIJATELJIMA I SUMIŠLJENICIMA NA UVAŽENJE. Tri broja uzastopce, i baš br. 74, 75, i 76 bili su nam zaplijenjena. Plijeni se kritika o režimu, ustrići preneseni iz beogradskih novina i sasvim nevine pjesme, ne zato, što bi tobože bilo skrajnosti kakvog jestinstupka ili povrede ustava, već jedino zato, da nas se onemogućiti da nam se nanese materijalnu štetu. To je sve u znaku Pribježe politike »JAKE RUKE«, da se uguši opoziciona štampa, a osobito naš list, koji je uspješno u Dalmaciji, navlastito u sjevernoj, posijao i raširio sjeme republikanske ideje, te pomnožio i zbio redove HRSS.

Sve to kao da nije bilo dosta, pa je naš drž. odv., držeći se one, »Konac djelo krasni«, dao zatvoriti, našeg odg. urednika g. Niku Medića i upravitelja g. Miha Jerinića, i to radi tobožnjih zločinista po zakonu o zaštiti države, tražeći za iste ništa manje, nego kaznu smrti vješalima ili doživotnu tamnicu.

Kao dostojan odgovor na ova progovna, dužnost je naših prijatelja, sumišljenika i republikanaca da nas i nadalje obilno podupru i materijalno i moralno u našem radu, da uzmognemo do kraja u ovoj nejednakoj borbi odlučno i odvažno izdržati.

Uredništvo »Dalm. Hrvata«.

Oglasujte vašu tvrtku u „DALM. HRVATU“.

U vrućini.

Oj l' jepo li u vrućini ovoj,
Sa goriča vjetric propuhuje!
Oj l' jepo li u vrućini ovoj,
Po licu me gladije i miluje!

Da bi tako, ko što vjetric mene,
Med sobom se ljudi milovali:
Nebi zloće u svitu bilo: —
Raj na zemlji ljudi b' uživali!

Grgo Petković, seljak Buduh.

Naši dopisi.

Na dopis iz Paga.

Velecijenjeni gospodine uredniče!

U broju 63 Vašeg cijenjenog lista ima jedan dopis iz Paga u kojemu se proti meni iznosi neistinite stvari. Budite tako dobri, jer se nepozivljem zakonu o štampi, pak ovo moje pismo objelodanite u Vašem listu.

Pozivljem pisca dotičnog članka da izadje sa svojim imenom da mu bilo sudbenim putem bilo putem štampe dokazem neistinitost njegova uvoda.

Zahvaljujem na usluzi odličnim postavljenem.

Sibenik Pag 20. 6. 1924.

Ivo Fabijanić.

Književnost.

„Konac Jedne lazi“ savremeno razmatranje o socijalno-gospodarskom pitanju Hrvatske. Pod tim naslovom izašla je brošura od Dra. Gjura Barišića u kojoj se raspravlja o socijalna pitanja u Hrvatskoj. U toj knjizi se osobito upire prstom na pitanje unutarje kolonizacije, te se ističe kako je riješenje našeg socijalnoga i gospodarskoga pitanja usko spojeno sa riješenjem toga pitanja. Nbrojejem konkretnih slučajevima dokazuje je, da ne stoji tvrdja, da je naš seljak nesposoban za unutarje kolonizaciju. Nego naprotiv, da on vaudredu napreduje u novom kraju. Aktu-eleošću, pitanja, koja se raspravljuju potrebno je i vrijedno da si je svatko pročita. Cijena je knjizi Din 10, a naručuje se kod „Grada“, poštomnicu za davanje informaciju Zagreb, Gajeva 10/II.

O narodnoj pjesmi: Na Duhove u večer čitao je u Hrvatskoj čitaocu u Šibeniku g. Stjepo Bauović, prvi član Društva hrvatskih književnika, svoju radnju „Odiseja hrvatskog narodnog pjesništva.“ Tu je naučnu raspravu primila za svoje edicije Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Predavanje je bilo u korist „Hrvatskoga Radiše“, društva za izobrazbu i odgoj omladine.

S. Bauović je najprije spomenuo nekoliko naših narodnih pjesama sa motívom Homerove „Odiseje“, a onda se je podijelio ustavio na pjesni „Bojčić Delolija i Ban od Janjoka“, što ju je bosanski biskup Šunjić štampao u svome zborniku, koja se po svojoj radnji i opširnosti još više primiče sadržaju „Odiseje“.

Nupokon je iznio veliku, još nigdje netiskanu narodnu pjesmu „Primorac Ilija ubija žene prosce“, što ju je sam zapisao u svome rodnome mjestu Zaostrogu. U toj pjesmi prosca Ilijine žene rasipaju njegovo imanje, dok se je on borio u Kandiskom ratu, kao i u „Odiseji“. Otac Ilijin poljigao je u staovce k blagu baš kao i otac Odisejev. Nupokon dodje Ilija kući, pohodi oca na staovcima, astate se sa sinom i ugovori s njime da pogibiju prosce. Nakon raznih oštećenja u igrama, u kojima s uspjehom učestvuje i Primorac Ilija, dolazi i strjeljanje lokom po želi žene Ilijine. Pošto nijedan prosca nije postigao ugovorenu cijenu, maša se luka i Primorac Ilija (preolučen u prosjačke haljine) i strjelama poubija lakome prosce. To je strjeljanje prikazano vrlo lijepo i plastično.

Osim ove glavne radnje imamo sitnice se vladu povešana sa „Odisejom“. Iako na pr. Ilijin pu „Savo“ krivka, kad prepoznava svoga gospodara uprav kao i psa Odisejev, a kao što Odiseja poznaju po rani od re. pu, i Primorac Iliju poznaju po rani od medvjeda.

Rasčlaniviji sadržaj u 22 glavne sitnosti između grčke i naše pjesme g. Bauović dolazi do zaključka, da su neki prizori naše pjesme postali pod utjecajem nekakih prizora u „Odiseji“, a to se je moglo dogoditi, misli on, ili po pričanju naših trgovaca i mornara, koji su bili sa Grcima u saobraćaju ili po samoj Homerovoj „Odiseji“, za koje su sadržaj mogli seljaci doznati po pričanju studenata ili fratara, osobito iza kako je tiskan krasni Zamašnjim prijevod „Odiseje“ na latinski jezik g. 1777. i 1783, koji se je u našim krajevima među inteligencijom dosta čitao, tako da je god. 1832 prijevod doživio i treće izdanje u Zadru.

Iz Hrv. Rep. Selj. Stranke.

Podpredsjednik našeg HRSSa boravio je 12 dana prošloga mjeseca u Dalmaciji. Bio je najprije u južnoj Dalmaciji, gdje je održao sastanke u okolini Dubrovnika i samom Dubrovniku, u zatim u Splitu i okolici. Svugdje je bio oduševljeno dočekan i postigao je uspjeha iznad očekivanja. Naši redovi su se ojačali i umnožili, tako da možemo mirne duše dokazati, da je Dalmacija za 30 po sto republikanski predjeljena.

U Šibeniku je došao u društvu sa nar. poslanikom g. Rudom Bačićem na Petrovo. U susret mu je pošla Hrvatska Omladina, na sa staciji su ga dočekali stariji republikanci. Doček se pretvorio u malu povorku, ali sve mirno i dostojanstveno, kako se i dolikuje partiji, koja u šibenskom kotaru imaše 90 po sto cijeloga naroda, u za sobom. U Hrv. Klubu su bila održana tri sastanka. Do podne onaj kotarske organizacije HRSSa u popodne politički i tjelesne organizacije. Na svim trima sastancima je govorio i predavao, naš podpredsjednik g. Predavec, poučno i pametno, u pučkom stilu, kako on to samo zna i može. Govorio je također i nar. poslanik, R. Bačić. Sve je proteklo u potpunom redu i na zadovoljstvo, tako da je naš podpredsjednik ponio sa sobom najbolje uspjeha. Iste večeri je prosjedio u Zagreb.

„Politika“ -bosansko-hercegovačkih Hrvata Nedjeljni list izdaje ga konsorscij prištva HRSS u Sarajevu. List je zadojen ljubavlju za bratsku slogu i sporazumu da republikanskoj bazi. Preporučujući svim našim imućnjim pristupašma, da se na ovaj list predplate. Pisma i novci šalju se na ovu adresu: „Politika“, Sarajevo br. 198.

Iz Hrvatske republikanske seljačke stranke. Na duhovski ponedjeljak 9. o. n. j. bio je održan pouzdani sastanak, prislaša HRSS iz sjeverne Dalmacije. Iz šibenskog sreza sastanak su pristupili predstavnici 19 mjesnih organizacija HRSS, a osim ovih je bilo predstavnika iz benkovacke i drinske krajine. Sastanak je otvorio tajnik šibenske organizacije Marko Berović a predsjedovao je narodni poslanik Mate Goreta. Govorili su nar. posl. Mate Goreta, M. Jerunić, J. Drezgu i Mijo Grubišić. Ustanovljenja je jednodušnost i jedinstvo među pristupašma HRSS, te kolosalni napredak u širenju republikanske ideje u ovim krajevima. — Sastanak je 12 i pol sati iza podne zaključen uz klicanje Republici i Hradiću.

Političke vijesti.

Ministar Kojić ošteo državu. Radikalni poslanik Tadija Pantović optužio je u klubu ministru šuma i ruda dra Kojića radi raznih devet nekorektnosti odnosno kažnjivih djela, počinjenih u službi. Tako je Kojić dao jednog firmi, u kojoj je i on ortak, državne svile u vrijednosti od 700 hiljada din., osim što je pri isplati popravka vagona odobrio „nekomte“ proviziju od 20 milijuna dinara izvanu države, što je produkljivo zakupe restauracija bez licitacija, što je proveo nepravilan otkup južne železnice pod skupe novce, što je svojim kompanijama izdavao besplatne vozne karte (u svrhu izvoza zlata i srebra u Solun), što ju „prodavao“ šumu u Valjevu svom ortaku, te radi provizije od 12 milijuna dinara za Prodaju šume u Bosni, koja bi se imala ovih dana da odobri nekom tulijaškom društvu.

Levo gradiva drž. Odvjetniku, da podigne optužnicu ili protiv poslanika Pantovića ili protiv ministra Kojića. Njih lužit, državni odvjetnik nema kuraže.

Srnaovski krigel. U Banjoj Luci je na 17. o. n. j. za vrijeme sjajna napadnut je od srnaovca Sime Davidovića narodni poslanik dr. Šefkija Behmen. Kada je dr. Behmen prolazio mimo lokal, u kojem se Davidović nalazio, udario ga je ovaj svom snagom pivskom kriglom u prsa. Krigla se je o prsa sva razbila, od čega je dr. Behmen pretrpio ozljede. Službujući policajac, koji se je tu desio, nije hlio uredovati protiv napadača.

Gradske vijesti.

Zbor opozicije. U petak 20 ov. n. j. na večer održan je veoma dobro posjećen zbor u rečni Hotel „Kosovo“. Predsjedao je Dr. Simčić a govorili su gg. Ljuba Davidović dr. Vuja Veljković, dr. Slavko Sečurov i Dr. Miloš Radosavljević, jedni o zauzeđenju udružene opozicije, ravnopravnosti i sporazumu, a drugi kritizirajući i kudeći današnji režim nasilja i korupcije. Tom prigodom čulo se je iz usta Srbljanaca, bivših ministara, o korupciji i krađi današnjih režimlja na štetu države u tolikoj mjeri, da se takova šteta nije ni u beogradskim novinama dosuđa čitalo. Zboru su prisustvovali delegacije svih strauka opozicije, a završen je pjevanjem „Lijepa naše“ i poklicima Hradiću, Davidoviću i hrvatskom i srpskom seljačkom narodu.

Kada su radikali po uspjehu toga zbora uvidili, da mu je u Šibeniku svak krenuo letja i da je 95%, šibenskog pučanstvu za ideju sporazuma, jedan njihov vođa je rekao: „Ovim zborom i dočekom Davidovića, Šibenik je započelo svoju sudbinu! Šibenik na tu nemoguću prijetnju odgovara: Šibenikani se nisu nikada od toga radikalnog vodje, nikadnu dobru natali.“

Jedan odvratni atentat. Kada nije uspio pokušaj u četvrtak na večer i u petak popodne, da iz zasjede umore našeg odličnog prijatelja i sumišljenika gosp. Josipa Drezgu, dana 13. o. n. j. monteur firme u likvidaciji „Mirab“, Max Caelari, izpalio je iz vojničke repelir pistole 3 hitca u g. Drezgu, od kojih ga je jedan shvatio u bedro desne noge, drugi u lijevi bok, a treći u srednji prst desne ruke. Odvažnom držanju i spretnoj obrani g. Drezge njegova ugledna porodica, mnogobrojni prijatelji i Hrvati cijele Dalmacije duguju sreća, što to dobro pripremano unorstvo nije uspjelo.

Zahvaljujući policiji, koja nije ni pokušala da ovom bezbožnom djelu pronadje prave uzroke i uhvati niti, koje su onom neuračunljivom tipu turile u ruku vojničku pištolju od 10 hitaca, ovaj događaj pokriven je još velom tame. Činjenici da nije postojao nikakav razlog privatne naravi, koji bi taj čin činio razumljivim, nije pridana nikakva važnost, a nisu ni temeljito ni površno ispitane okolnosti, koje su od odlučnog značaja za pravilnu ocjenu djela. Atentatir je notorna pijanica, čija je mnogobrojna porodica oskudijevala i na hljebu (ako u njoj nije bilo slučajeva snrti, živjela je od pozajmica i milosrdja svojih susjeda). Nakon atentata otpalo je i ono najmizernije što je jedini hranitelj u kuću donosio, ali na zaprepaštenje vjerovnika njegova porodica tek sada plaća svoje dugove, kupuje sve potrebe za gotov novac i atentatora — gosti u tammici. Kako to da policiji, koja nevjerojatom tačnošću zna za svaki sastanak i susretaj na ulici republikanskih pristalaja, koja vodi registar o kreta-

nju tri četvrtine čestilih i neporočnih građana u našem gradu, kako to da njoj ništa nije poznato o izvjesnim sjednicama, na kojima su donešene odluke, koje bi i ovaj događaj tako lijepo sasvjatile. Kako to da joj ništa nije poznato o tome kako izvjesna prestupnička skupina ne krije svoju tuđu, što neuspjeh ovog odurnog djela povlači za sobom stradanje jednog novog njihovog lica, koje za postizanje promašenog cilja mora biti odabrano?

Ne ističući ove momente da bi pogorsali položaj jednog nagovorenog i podmijenjenog očanjnika, kome je naš ranjeni prijatelj pred g. sućem istražiteljem otmjeno oprostio, mi ih iznosimo samo vodjeni željama da ne ostanu neotkriveni pravi i moralni začelnici ako ne ovog, a ono barem onih unorstava, koje je poznata banda gradskih lumpova zamislila i pripremila zemljište da ih izvede preko treće ruke.

Optuženi radnici kod radnika i tehera i Freyera, policija je našla nekoliko proglašila i maza koji su u Beogradu bili štampani i cenzurirani. Policija je radnike uapsila i predala Drž. Odvjetništvu. Ovo se je informiralo glede proglašavanja u Beogradu i u Splitu, pa je i nakon što je ustanovilo da su proglašili redovito štampani i cenzurirani, radi proglašavanja i portreta Lenjinova, proti tebežim radnicima, podiglo optužnicu, radi tobože širenja komunističke propagande i to na temelju futoznog zakona o zaštiti države. Jasno je da je optužnica neodrživa i da ja Drž. odv. u ovom slučaju bilo previše revno — Nego upozorit čemo drž. odv. u ovo činjenicu. Mestroviti i Kijakovci izradili su borbenu silu (kop) Lenjina, koja u njegovij prikazuje, kako Lenjin roči kapitalističko društvo i porok. To je nešto više nego širenje komunističke propagande, ali da danas njemu čuli, da su gornji umjetnici, radi toga bili optuženi. Kako bi bilo da ih naše Drž. odv. tuži suda?

Ispit zrelosti su na obama zavodima bili u subotu završeni. Na gimnaziji su bila 22 kandidata. Proglašeni zrelima i oslobođenim od usmenih ispita bili su: Belotti Zdenka, Josivić Branko i Lucić Miho, a nakon ispita su proglašeni zrelima: Belotti Miho, Čvrčić Lavoslav, Desnica Vladimir, Draganić Sergej, Machnio Dušan, Marčetić Slavka, Milošević Anka, Novaković Dušan, Starešina Petar i Vučetić Ljubomir 4 kandidata imaju popravnii ispit nakon dva mjeseca i 1 nakon godine dana, a 4 su se povukla.

Na realnoj gimnaziji bilo 14 kandidata. Kimer Julij je proglašen zrelima i oslobođen od usmenih ispita, a nakon usmenih ispita, priznati su zrelima: Miškov Josip, Grubišić Anka, Štupalja Rade, Zoric Krste, 2 kandidata su pala na godinu dana, a 4 na dva mjeseca, dok trojica nisu pristupila. Kako se vidi uspjeh nije bio najpovoljniji. Skoro 50% djaka je palo i povuklo se. To se prepisuje previelikoj strogošću naših profesora.

Promjene u općinskoj upravi. U zadnji čas dozujemo, da će današnja općinska uprava biti smjenjena sa novim licima iz policaj-patriotskih redova. Čujemo da će doći u tu upravu i jedan odvjetnik, proslavljen radi denunciranja svojih drugova, a drugi poznati upravitelj iz famozne općinske aprovizacije. Tako se računni bivše „Općinske Zajednice“ neće nikada razčistiti i ostati će pokriveni vedr tme. Čujemo da će u takovu upravu štupiti i Direktor naše realke i gimnazije. U vlast mu, ako imade takav želudac!

Na vauštenje. U ovom broju smo donijeli dosta starog gradiva. To je radi toga jer su nam, kako smo već na drugom mjestu rekli tri broja redom bila zapljenjena i list obustavljen. Molimo prijatelje i pretpisnike, da to uvažje i da nam ne zamjere, a mi ćemo ih nastojati dolično nadoknaditi u idućim brojevima.

Famozni Kessler, „integralni jugoslavine“, što se i iz samog imena razabire, bio je tužio sudu našeg urednika jer da je bio nazvat u našem listu, varalicom, banditom, i propalnicom. Tražio je od suda da odmah bude uređena rasprava, bez da se provode istrage. Sud mu je naravno udovoljio predlogu i bila je na prvog tekućega zakazana rasprava pred okružnim sudom u Šibeniku. Međutim je Kessler znao što mu se sprema, pak nije pristupio, tako da je bio osuđen na isplatu parničnog troška.

Na raspravi bi se bilo dokazalo, kako je u novinama napadao Ugl. firmu Šupuk, a kasnije kada je zato morao sudu odgovarati, dao izjavu, da nije istina ono što je o istoj u novinama nadrljao. Bilo bi se dokazalo da imate pred sudom protiv njemu tužba, da povratu pare, koje od stanovitiš klijenata uzeo za zubarske radnje, koje nikada nije izvršio. Bilo bi se dokazalo, da je primio za zube od musterija pravo zlato, a stavljao svakojaku patvorinu. A što je najgore ustanovilo bi se da nije plaćen nadgrobni spomenik pok. komesaru Botiči i ako su sve pare zato bile sakupljene, tako da je vlastnik htjeo oduzeti grobnicu itd. itd.

Eto radi toga ta noćna junčina i propovjednik nekoga morala nije htjeo da se pred sudom ogleda sa našim urednikom.

Lijek protiv reumatizma. Poslije ovoga groznog rata naš narod pati mnogo od reumatizma a rijetko ko zna da se danas ta gadna bolest može tako lako izliječiti liekom Radio-Halsmijca Dr. Rahlejeva. Još u Rusiji Dr. Rahlejev postavio se je izučavanju toga lijeka, te je njegov dugogodišnji rad uredio zaslužnim plodom. Prije dvije godine ispitiujući svoj lijek u Sloveniji postigao je Dr. Rahlejev izvanredne rezultate tako, da je danas njegov lijek priznat kao jedino najbolje sredstvo protiv svih vrsta reumatizma. Dok 2-3 flašice toga lijeka izliječi se lako i brzo ma najstariji reumatizam. Lijek se izrađuje u laboratoriji Dr. Rahlejeva Beograd, Kosovska 13.

Taylorizam i guslači. Čini se nevjerojatnim, da se mogu studirati najednom dva položaja na guslama te time za dobru polovinu ubrzati naporno vježbanje, ali tomu je ipak tako. Guslači su cijeloga svijeta doživjeli veliku senzaciju. Pronalazačem tog „taylorizma gusala“ je Bedrich Voldan, profesor konservatorija u Pragu. Rezultatom njegovog više godišnjeg rada upravo i je taj „prevrat“ u poučavanju guslanja. Kako je poznato, uvijek imaju dva položaja na guslama srodnu oznaku za prste (prstomet) tako, da se osam položaja snizuje na četiri. To je srodstvo prof.

Voldan uzeo za temelj svog reformnog sustava i stvorio upravo monumentalno metodičko djelo. Sustav obasije tri dijela: Novu školu položaja (s kojom se može početi po uvježbanju 1. položaja bilo kakove škole). 80 pjesama i 40 studija, što predstavlja golemi materijal na malo stranica kad se uspoređi s drugim školama. U pjesmama su donešene najljepše melodije češoslovačke, jugoslavenske, englesko-američke i njemačke (s tekstom.) Uvažimo li na pr. da se svaku od 80 pjesama može izvesti u dva položaja (u srodnom položaju gotovo bez vježbanja), što predstavlja 160 pjesama, koje bi sve — po stariim sustavima — bilo potrebno tiskati, no Voldanova metoda vrši tu zadaću za polovinu brže i jeftinije. Isto tako svirač uči u 40 studija dva položaja ujedno. To su odmah na glasovitom praškom konservatoriju shvatili i djelo uveli u zavod. Ministarstvo prosvjete i Češka, akademija znanosti i umjetnosti, priznavajući dalekosežno značenje djela, podijeliše autoru potporu za prevode teksta, čime se omogućuje veliko raširenje djela ne samo po Evropi, nego i preko Oceana (sva vrlo važna metodička razglabanja (analizovanja) su u samoj školi opširao češki, jugoslavenski, engleski i njemački donešena a posebno pak u brošurama na francuskom, talijanskom, ruskom, ukrajinskom i poljskom jeziku. Stručnjaci priznavaju, da se radi o jedinstvenom djelu u cijeloj svjetskoj literaturi, kako sa strane sustavne tako i sa strane melodičke i muzikalne.

Policija. Šibenčani su mislili da će odahnuti, kada su čuli za promjene na policiji. Iluzija je kratko potrajala. Bivši komesar Carević bio je građanima u toliko opasan, u koliko nije poznavao zakone, te nije znao izvršiti nikakovu naredbu odzgor, a da sam ne bi izazvao kakav incident. Današnji šef Čurković je kudikamo opasniji po Hrvate od Carevića i družine, jer puno pametniji i lukaviji, pravi rodjeni i rutinirani policajac. Čurković, mirno u rukavicama, bez da izaziva incidente, podmetne svakom prigodom i gdje sumo može Hrvatima, tako da ovi u početku nisu ni zamjećivali, kako im je on opasan. Pa to se vidi iz slijedećega.

Za vremena homogene Pašičeve radikalne vlade i Carevićeva pašaluka, šibenčani su javno na svu usta i u našem listu kritizirali tu vladu, vikali doli režim, doli Pašić itd., a da zato nije bio nitko osuđen niti je radi toga naš list bio pljenjen. Dočim suda, za Čurkovićevo pašovanja, bilo je osuđeno desetak Hrvata, na 14 dana po carskoj Patenti, i to neki mirni Hrvati, koji su samo skladno prisustvovali javnom zboru,

održanom po vodji opoz. bloka g. Ljubi Davidoviću, dana 20 pr. mj., u areni Hotel „KOSOVA“, a da iz njihovih usta nije nikakav poklik pao. Ova ekskurzija do hotel Kosova, stoji šibenske Hrvate 100 dana zatvora po Bachovoj patenti. Toliko Hrvate nikada nije Carević odjednom osudio.

Pašuj g. Čurkoviću, pašuj! Poklonit ćeš se i ti velikom apoštolu Radiću. Tempora mutantur et nos in illis!

Mali oglasnik.

Javljam cijenjenim mušterijama, da sam svoju postolarsku radionu premjestio u kuću br. 168 na trgu vis-a-vis kazališta. Stjepan Josip Scotti.

Dajemo do znanja cj. općinstvu da smo otvorili vlastitu brijačnicu kod pravoslavne crkve, preporučujući se
Braća Breuer.

Tražim za kupiti mali brodić, koji može da vozi 100 do 200 kvintala. Cijenu broda, kao i cijeli inventar neka se u svim detaljima pošlje u Orgu Dropuljića, posjednik Hodnje — Stos.

Izdav. i odg. ured. Medić Niko.
Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik

Producenti i trgovcima vina.

Novo prvovrsne hrastove vinske bačve, takoujer i sa pocinčanim obručima, dobava odmah sa skladišta uz najjeftinije cijene.

Traže se preprodavači za Hrvatsko primorje Dalmaciju i Otoke ponude slati na:

ZAGREBAČKA TVORNICA BAČAVA D. D.
ZAGREB. I. Pošt. pretinac 162.

Tražim dva postolarska pomoćnika za mješoviti bolji posao

A. Bival

Nedvojbena obilježja

»Pravog FRANCKOVOG: dodatka kavi« i to: lince »Frank« i »mlinac« naročito se ističu na novoj, smedje-plavo-bijeloj etiketi, za kutije.
»Pravi« FRANCK: s mlincem — remadkriljiv je s aromi, teku i izdašnošću. —

Opletene bocne

(demijone) u svakoj količini od 3 do 50 litara razaišljem poštom ili željeznicom uz najjeftinije cijene. Veliki izbor staklene, porculanske i luksuane robe.

STAKLENE PLOČE svake vrsti, brušena i nebrušena OGLEDALA.
REX i ULTREFORM boce i lonce za ukuhavanje voća preporuča

Staklana VJ. FRANZ, Zagreb
Jelačićev trg. 7.
Specijalno skladište ljekarskih bočica i laborat. robe.

„DRINA“ najbolji sapun

Proizvadžja sliedeće specialitete :

SAPUN

MARSEILLE bijeli i žuti
DRINA extra žuti
ZELENI BARI

Tražite odmah naše izvanredne ponude

Cijene umjerene — Poslužba lačna — Pakovanje u sanducima — Solidnim trgovcima prodajemo na isplatu uz priček

„DRINA“ tvornica sapuna i svijeća d. s. o. j. u Šibeniku.